

Riktlinjer för färdtjänst i Flens kommun

Innehåll

1. Inledning	2
2. Tillstånd för färdtjänst	2
2.1 Barns rättighet till färdtjänst.....	3
2.2 Olika typer av resor	3
2.3 Tillståndsnivåer	3
2.4 Begränsningar	4
3. Färdtjänstillståndet omfattning.....	4
3.1 Giltighetstid	4
3.2 Resor.....	4
3.3 Övriga föreskrifter och individuella villkor.....	5
3.4 Medföljande ledsagare	5
4 Färdtjänstens utförande	5
4.1 Beställning av resa.....	6
4.2 Medföljande resenär.....	6
4.3 Assistanshund och sällskapsdjur	6
4.4 Hjälpmedel, bagage och bilbarnstol	6
5. Område för färdtjänstresor	7
6. Färdtjänstresa inom annan kommun	7
7. Prövning av rätt till färdtjänst.....	7
7.1 Ansökan och prövning av rätt till färdtjänstillstånd	7
7.2 Beslut om färdtjänstillstånd.....	7
7.3 Avslag och överklagande.....	8
7.4 Omprövning och återkallande av färdtjänstillstånd	8
8. Avgifter.....	8
8.1 Verksamhetsresor	8
8.2 Avgift för medresenär inom färdtjänstområdet	8
8.3 Avgift för utebliven färdtjänstresa	9
8.4 Avgift för allvarlig överträdelse.....	9

1. Inledning

Färdtjänst är en särskild form av kollektivtrafik.

Den allmänna kollektivtrafiken i Flens kommun utgörs av bussar och tåg.

Färdtjänsten regleras i Lag om färdtjänst (1997:736) och det är folkbokföringskommunen som har ansvar att anordna färdtjänst för kommuninvånare. Färdtjänsten jämställs med den allmänna kollektivtrafiken och man försöker i så stor utsträckning som möjligt ha liknande förutsättningar. Detta innebär också att man försöker anpassa de allmänna kommunikationerna så att fler funktionshindrade kan använda sig av dessa.

I Flens kommun är det socialnämnden som är ansvarig nämnd för färdtjänst och riksfärdtjänst. Kommunen kan efter erforderliga beslut överlåta sina uppgifter till regionala kollektivtrafikmyndigheten inom Södermanlands län och genom avtal har Flens kommun uppdragit till Region Sörmland att upphandla och administrera trafiken och beställningscentralen.

2. Tillstånd för färdtjänst

Färdtjänst är en särskilt anpassad del av kollektivtrafiken som efter behovsprövning är tillgänglig för personer som på grund av funktionsnedsättning, *som inte endast är tillfällig*,

- har väsentliga svårigheter att förflytta sig själv på egen hand eller
- har väsentliga svårigheter att resa med allmänna kommunikationer.

Enligt domstolspraxis ska funktionsnedsättningen beräknas bestå minst tre månader för att inte betraktas som tillfällig. Detta innebär att funktionsnedsättningar som varar under kortare tid och som för den enskilde kan ge stora svårigheter i upprättande av sociala kontakter eller för att genomföra inköp, inte faller inom lag om färdtjänst.

Vad som avses med väsentliga svårigheter är inte definierat i lag. En individuell bedömning görs i varje enskilt fall med ledning av domstolspraxis. Bristfälliga allmänna kommunikationer berättigar inte till färdtjänst, inte heller bristande förmåga att framföra eget fordon.

För färdtjänstillstånd krävs:

- Den sökande är folkbokförd i kommunen.
- Funktionshindret bedöms bestå i minst tre månader.
- Funktionshindret ska ge väsentliga svårigheter vid förflyttning eller vid resa med allmänna kommunikationsmedel.
- Det ska finnas ett tydligt samband mellan funktionsnedsättningen och svårigheterna att förflytta sig själv eller att genomföra själva resan.

Tillstånd till färdtjänst är personligt.

2.1 Barns rättighet till färdtjänst

Utgångspunkten vid bedömning av barns behov av färdtjänst, är vad som kan anses gälla för andra barn utan funktionsnedsättning i motsvarande ålder.

Föreligger sådana väsentliga svårigheter som avses i färdtjänstlagen och som i huvudsak beror på funktionshinder, ska barnet beviljas färdtjänst, oavsett det faktum att barnet i vuxens sällskap skulle kunna förflytta sig eller skulle kunna resa utan väsentliga svårigheter. Om barnets svårigheter i huvudsak beror på den för åldern typiska utvecklingsnivån och mognaden, faller barnets möjligheter att förflytta sig under föräldraansvaret.

När det gäller större barn bör utredningen klargöra om barnet på grund av funktionshindret klarar att göra resor som jämnåriga normalt kan göra på egen hand.

2.2 Olika typer av resor

I Flens kommun kan tillstånd beviljas för,

- Färdtjänstresa med personbil eller specialfordon
- Verksamhetsresor

Med verksamhetsresa avses resa till och från biståndsbeviljad verksamhet enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS, eller verksamhet enligt socialtjänstlagen (2001:453), SoL (omsorgsresa).

2.3 Tillståndsnivåer

Den enskildes möjligheter att resa definieras vid utredningstillfället. Möjlighet att till exempel åka låggolvsbuss, åka buss med ledsagare, åka anropsstyrd trafik, åka tåg, genomföra byten, aktuella hjälpmedel med mera tas med i utredningen. Resenären ska därefter vid beställningen hänvisas till allmän kollektivtrafik på hela eller delar av resan, när den enskildes funktionsnedsättning så tillåter. Detta bedöms av kommunens handläggare och innebär att man måste ta hänsyn till exempel till ett varierat hälsotillstånd.

Någon hänsyn till den enskildes ekonomi tas inte vid bedömningen.

I följande ordning blir resenären anvisad lämpligt färd sätt utifrån sina individuella förutsättningar:

- Färdtjänst får endast användas vid de resor funktionsnedsättningen medför väsentliga svårigheter att använda annat färd sätt såsom buss/tåg.
- En färdtjänstresenär som har förmåga att resa med allmän kollektivtrafik, men har svårigheter att gå längre sträckor kan beviljas resa med färdtjänstfordon till och från allmän kollektivtrafik, s.k. anslutningsresa.
- Färdtjänstresenär som på grund av sin funktionsnedsättning inte kan genomföra resan med byten på kollektivtrafikresa kan beviljas resa med färdtjänstfordon. Allmäntillståndet bör riskera att bli kraftigt påverkat för att resor med personbil/specialfordon ska beviljas.
- I de fall en färdtjänstresenär på grund av sin funktionsnedsättning inte kan genomföra sin resa inom ramen för tidtabell och linje kan resa beviljas med färdtjänstfordon om det finns synnerliga skäl. En individuell bedömning görs i enskilda fall med ledning av domstolspraxis.

- En färdtjänstresenär som på grund av funktionsnedsättning bara kan resa med personbil alt. specialfordon beviljas detta. Resorna samordnas med andra resenärer när så är möjligt.

2.4 Begränsningar

Färdtjänstillstånd får inte användas för resor som görs i tjänsten, då dessa resor är ett ansvar för arbetsgivaren.

Tillståndet omfattar inte transporter som av någon anledning bekostas av det allmänna eller om annan betalningsansvarig finns. Sjukresor, ambulanstransporter, skolskjutsar och resor som bekostas av arbetsförmedlingen eller genom förordningen om aktivitetsstöd är exempel på sådana resor.

Sökande som inte är folkbokförd i riket, till exempel asylsökande kan inte beviljas färdtjänst. Den sökande ska istället hänvisas till Migrationsverket.

3. Färdtjänstillståndet omfattning

3.1 Giltighetstid

Tillstånd till färdtjänst kan meddelas för viss tid beroende på funktionsnedsättningens varaktighet. I normalfallet meddelas färdtjänst under 2 år varefter ny ansökan måste göras. Då osäkerhet råder om funktionsnedsättningens varaktighet ska beslutet meddelas för en kortare tid. Personer över 85 år med varaktig funktionsnedsättning kan meddelas tillstånd för färdtjänst tillsvidare.

Om behovet av färdtjänst förändras under tiden är det resenärens skyldighet att meddela detta till kommunens färdtjänsthandläggare.

3.2 Resor

Det är kommunen som bedömer vad som är skäligen omfattning och särskilda skäl när det gäller begränsningar av antal resor. Enligt lagens förarbeten ska begränsningar av antal resor inte ske då det gäller resor till och från arbetet eller sådana resor som kan anses vara väsentliga för tillståndshavaren.

För Flens kommun gäller följande:

- Den som beviljats färdtjänst får normalt företa obegränsat antal resor inom Flens kommun.
- Färdtjänstberättigad har möjlighet att, via beställningscentralen, själv beställa förlängd färdtjänstresa (resa över kommungränsen) inom Södermanlands län. Förlängd färdtjänst beviljas med max 20 resor per kalenderår, med möjlighet till ny behovsprövning vid större behov. För denna typ av resa utgår en förhöjd taxa per påbörjad mil.

- Färdtjänst får företas under hela dygnet och alla veckodagar i enlighet med Sörmlandstrafikens regler. Resa måste dock beställas under beställningscentralens öppettider (se dokument "Information om färdtjänst"). Avbokning kan ske hela dygnet.
- Barn under 7 år får inte företa färdtjänstresa utan vuxens sällskap.
- Den som beviljats verksamhetsresa har rätt till en tur- och returresa per dag.
- Tillstånd kan meddelas under viss del av året. Vintertillstånd gäller under tiden 1/11 – 31/3.

3.3 Övriga föreskrifter och individuella villkor

Efter individuell prövning kan färdtjänsttillståndet innehålla undantag från samåkning, undantag från baksätesplacering samt hämtning och lämning i hemmet. Behovet ska normalt styrkas genom ett medicinskt utlåtande.

Trappklättrare kan beviljas, företrädesvis under en övergångsperiod upp till 6 månader. En trappklättrare kan användas för att förflytta person på invändig trappa till och från den egna bostaden i ett flerbostadshus. Region Sörmland utreder och beslutar om det är möjligt att använda trappklättrare på ett säkert sätt. Trappklättring utförs inte inuti den egna bostaden eller utomhus.

Färdtjänst innehavaren är skyldig att omgående anmäla förändringar gällande hjälpbehov, hjälpmedel, behov av fordonstyp eller adressändring för att tillståndet skall bli rätt registrerat hos Sörmlandstrafiken.

3.4 Medföljande ledsagare

Färdtjänstberättigad person som måste ha hjälp av någon annan person i fordonet för att kunna genomföra själva färdtjänstresan kan efter ansökan beviljas ledsagare. Detta avser hjälp utöver det stöd som erhålls av transportören. Behov av hjälp före eller efter resan samt hjälp på resmålet berättigar inte till ledsagare.

För verksamhetsresa kan personal vid behov medfölja kostnadsfritt.

För ledsagare i Flens kommun gäller:

- Tillståndshavaren har behov av hjälp under själva resan.
- Ledsagaren ska stiga på och av vid samma plats som tillståndshavaren.
- Ledsagare reser utan kostnad.
- Ledsagaren ska kunna tillgodose tillståndshavarens hjälpbehov.
- Ledsagaren får inte själv vara beviljad färdtjänst.
- Kommunen är inte skyldig att tillhandahålla ledsagare.

4. Färdtjänstens utförande

Färdtjänst är en samordnad transportform vilket innebär att resorna sker tillsammans med andra resenärer och att fordonet inte alltid åker den närmaste vägen, vilket gör att restiden kan påverkas.

Färdtjänsttillståndet innebär alltid att resenären får följande service vid färdtjänstresa:

- Hjälp till och från ytterdörr i markplan.

- Hjälp in i och ut ur fordon.
- Hjälp med säkerhetsbälte.
- Hjälp med hjälpmedel och bagage in i och ut ur fordonet.

4.1 Beställning av resa

Den som beviljats tillstånd till färdtjänst ska själv eller med hjälp av annan beställa sin resa genom av kommunen anvisad beställningscentral.

Resan ska beställas i så god tid som möjligt, helst redan när man vet att man kommer att genomföra den aktuella resan, men gärna 2 timmar före man vill resa för att säkerställa önskad resetid. Beställning av återresa kan göras vid beställning av framresan. Man kan beställa flera resor samtidigt dock tidigast 14 dagar innan.

Färdtjänstresa ska bokas från en adress till en annan. Resor kan inte beställas med via-adress och uppehåll får inte göras under resan. Undantag är resa till och från kyrkogård då avbrott medges med 15 minuter. Resan betraktas då som en resa.

Vid beställning får man besked om vilken tid man blir hämtad. Denna tid kan förskjutas 10 minuter framåt.

Avbeställning av beställd resa kan göras dygnet runt och senast 30 minuter innan överenskommen tid för hämtning.

Tillståndshavare ska vid färdtjänstresa kunna uppvisa giltig legitimation.

4.2 Medföljande resenär

Medresenär avser person som reser i sällskap med den färdtjänstberättigade utan att vara ledsagare. Den färdtjänstberättigade får ta med en medresenär och egna barn upp till 16 år. Maximalt får tre personer medfölja men detta får inte generera att större fordon måste användas. Medresenären ska vara med från resans start till dess mål.

4.3 Assistanshund och sällskapsdjur

Färdtjänst är en persontransport och sällskapsdjur får inte medfölja.

Undantag gäller för certifierad ledarhund samt certifierad assistanshund. En certifierad hund får medfölja utan avgift. Certifiering eller legitimation ska kunna uppvisas på begäran.

4.4 Hjälpmedel, bagage och bilbarnstol

Tillståndshavare får ta med de hjälpmedel som behövs för resans genomförande, ex. gånghjälpmedel eller rullstol.

Bagage får bestå av tre kassar alternativt en resväska eller motsvarande som kan bäras av resenär på en kollektivtrafikresa.

Vid behov av bilbarnstol/bilkudde skall denna tillhandahållas av tillståndshavaren.

5. Område för färdtjänstresor

Färdtjänstområdet innefattar resor inom Flens kommun.

Färdtjänstberättigad har möjlighet att via beställningscentralen själv beställa förlängd färdtjänstresa (resa över kommungränsen,) inom Södermanland. För denna typ av resa utgår ett extra påslag per påbörjad mil. Förlängd färdtjänst beviljas med max 20 enkelresor per kalenderår och vid ett större behov skall en ny behovsprövning göras.

Färdtjänstresa till och från arbete och studier, s. k. väsentliga resor, kan i undantagsfall beviljas även till kommuner utanför färdtjänstområdet.

6. Färdtjänstresa inom annan kommun

Om den färdtjänstberättigade är på tillfälligt besök i annan kommun finns möjlighet att ansöka om så kallade RIAK-biljetter, som kan användas till resa i besökskommunen. RIAK beviljas med max 10 tur och retur-resor per kalenderår. Ansökan om RIAK-biljetter skall göras till handläggare vid varje tillfälle, senast 14 dagar före resan. Detta för att du ska hinna få dina biljetter tid.

7. Prövning av rätt till färdtjänst

7.1 Ansökan och prövning av rätt till färdtjänsttillstånd

Rätten till färdtjänst prövas i Flens kommun av Socialnämnden efter ansökan från den enskilde. Ansökan om färdtjänsttillstånd kan vara skriftlig och muntlig. Utöver ansökan kan det krävas utlåtande från läkare eller annan legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal. I ansökan kan samtycke ges till att färdtjänsthandläggare kan ta del av uppgifter hos andra, såsom läkare, hälso- och sjukvårdspersonal, biståndshandläggare och andra myndigheter. Personligt sammanträffande, hembesök, digitalt möte eller telefonkontakt med beslutande tjänsteperson kan ske.

7.2 Beslut om färdtjänsttillstånd

Beslut om färdtjänsttillstånd skall fattas av den som enligt gällande delegationsförteckning är behörig. Beslut meddelas skriftligt av färdtjänsthandläggare och ska innehålla giltighetstid samt vilka färd sätt som gäller. Avslagsbeslut eller beslut som innebär inskränkningar måste motiveras och information om hur beslutet kan överklagas måste bifogas. Ett ärende får inte avgöras utan att den sökande har underrättats om en uppgift som tillförts ärendet genom någon annan än sökande själv. Vid eventuellt avslag ska underrättelse av material som är av betydelse inför beslut kommuniceras med den enskilde. Den enskilde ska ges möjlighet att yttra sig över eller komplettera materialet.

7.3 Avslag och överklagande

Om den sökande är missnöjd med beslutet kan det överklagas till förvaltningsrätten som gör en prövning av ärendet. Vid avslag och delavslag skickas informationen om hur man överklagar tillsammans med beslutet. Överklagandet ska skickas till socialnämnden inom tre veckor från det att den sökande fick ta del av beslutet. Om överklagandet inkommit i rätt tid och om nämnden/beslutsfattaren inte ändrar beslutet på det sätt som begärts skickas överklagan vidare till förvaltningsrätten. Om den sökande eller kommunen är missnöjd med förvaltningsrättens dom kan domen överklagas till kammarrätten. Ett överklagande ska innehålla ett yrkande om prövningstillstånd. Kammarrättens dom kan överklagas till Högsta förvaltningsdomstolen

7.4 Omprövning och återkallande av färdtjänstillstånd

Enligt 12 § lag om färdtjänst får ett tillstånd återkallas om förutsättningarna för tillståndet inte längre finns. Ett färdtjänstillstånd kan omprövas och återkallas om till exempel den allmänna kollektivtrafiken anpassats eller resenärens funktionsförmåga har förbättrats.

Ett tillstånd får också återkallas om tillståndshavaren gjort sig skyldig till allvarliga eller upprepade överträdelse av föreskrifter och villkor som gäller för färdtjänstillståndet. Även föreskrifter och villkor får ändras om ändrade förhållanden föranleder det.

Återkallande av färdtjänstillståndet kan föranledas av,

- upprepade icke avbokade och icke genomförda beställda resor, s. k. bomresor,
- att färdtjänstberättigad låter obehöriga nyttja färdtjänst,
- att färdtjänstberättigad ej följer beslutsordning avseende resesätt/fordonsval,
- vid hotfullt uppträde samt vållande av obehag för medpassagerare/föraren eller
- vid alkohol- och/eller drogpåverkan i den omfattningen att det kan äventyra säkerheten för färdtjänstresan,
- att färdtjänstberättigad skadar fordonet eller dess utrustning.

Om tillståndshavare folkbokfört sig i annan kommun upphör färdtjänstillståndet att gälla.

8. Avgifter

Avgifter för färdtjänst i Flens kommun beslutas av kommunfullmäktige och finns att finna i kommunens författningssamling.

8.1 Verksamhetsresor

Gällande avgift beslutad av kommunfullmäktige gäller för både tur och retur.

8.2 Avgift för medresenär inom färdtjänstområdet

Medresenär ska betala avgift vid alla resor enligt vad som anges vid färdtjänstresa. Ledsagare betalar ingen avgift.

8.3 Avgift vid utebliven färdtjänstresa

Skulle en färdtjänstresenär utebli från en beställd färdtjänstresa eller om resenären inte avbeställer sin resa inom föreskriven tid äger kommunen rätt att ta ut en ersättning med 200 kronor av resenären.

8.4 Avgift vid allvarlig överträdelse

Vid missbruk av rätten att nyttja färdtjänstresa samt allvarliga eller upprepade överträdelser av föreskrifter och villkor har kommunen rätt att ta ut en avgift motsvarande hela transportkostnaden för den beställda resan.